

Hallituksen esitys Eduskunnalle Oy Sisu-Auto Ab:n koti- ja ulkomaisten lainojen valtion takauksista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston vastavakuuksia vaatimatta antamaan valtion omavelkaisia ta-

kauksia Oy Sisu-Auto Ab:n enintään 800 miljoonan markan koti- ja ulkomaisille lainoille vuosina 1994 —1995.

PERUSTELUT

1. Edelliset takausvaltuudet

Eduskunta oikeutti 8 päivänä marraskuuta 1985 valtioneuvoston tämän määräämillä eidoilla vastavakuuksia vaatimatta antamaan valtion omavelkaisia takauksia vuosina 1985 —1987 Oy Sisu-Auto Ab:n ottamien, pääomamäärältään yhteensä enintään 300 miljoonaan markkaan nousevien koti- ja ulkomaisten lainojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Näitä valtuuksia käytettiin 282,5 miljoonaa markkaa. Valtion takausvastuu Oy Sisu-Auto Ab:n lainoista on tällä hetkellä noin 75 miljoonaa markkaa.

2. Oy Sisu-Auto Ab:n toimialarationalisointi

Oy Sisu-Auto Ab, Valmet Oy ja kauppa- ja teollisuusministeriö päätyivät vuoden 1993 aikana aloitettujen keskinäisten neuvottelujen jälkeen rakenteelliseen toimialarationalisointiin Oy Sisu-Auto Ab:n ja Valmet Oy:n yhteisillä liiketoimintasektoreilla. Molempien yhtiöiden kuljetusvälineiden tuotanto- ja kehitys- sekä myynti- ja markkinointiresurssit katsottiin tarkoituksenmukaiseksi yhdistää ja keskittää yhdeksi yrityskokonaisuudeksi suurimman mahdollisen ominaispainon saavuttamiseksi, kertaantuvien kustannusten karsimiseksi ja toiminnallisten ja rakenteellisten yhteisvaikutusten hyödyntämiseksi. Yhtiöiden toiminnan kehittämiseksi asetetut tavoitteet katsottiin saavutettavan parhaiten siirtämällä Valmet-konsernin Transmec- ja Traktoriliiketoimintaryhmät

osaksi Sisu-konsernia. 29 päivänä huhtikuuta 1994 voimaantulleella sopimuksella muodostettiin Sisu-konsernin piiriin näistä muodostuva uusi kuljetusvälineryhmä. Yhdistäminen toteutui Oy Sisu-Auto Ab:n ostettua Valmet Oy:ltä asianomaiset liiketoiminnot.

Yhdistyvä liiketoiminta tuottaa muun muassa maataloustraktoreita, metsäkoneita, kuorma-autoja, sotilasajoneuvoja, terminaalitraktoreita, lukkeja, trukkeja ja akseleita. Yhdistyvistä liiketoiminnasta noin 80 prosenttia muodostuu Valmet-konsernin ja noin 20 prosenttia Sisu-konsernin vastaavasta liiketoiminnasta. Yhdistymisen seurauksena Sisu-konserni laajeni noin nelinkertaiseksi.

Myös Oy Sisu-Auto Ab:n omistus pohja laajeni järjestelyn yhteydessä Valmet Oy:lle suunnatun osakeannin seurauksena. Ennen järjestelyä valtion osuus oli yli 97 prosenttia yhtiön osakepääomasta. Osakepääoma nousi 156,9 miljoonasta markasta 362,9 miljoonaan markkaan. Yhtiön tuli uusmerkinnän seurauksena 435 miljoonaa markkaa uutta omaa pääomaa, mikä käytettiin yrityskaupan rahoittamiseen. Valmet Oy:n osuus yhtiön osakepääomasta tulee olemaan noin 25 prosenttia. Valtion suora omistus Oy Sisu-Auto Ab:ssa laskee täten noin 74 prosenttiin.

3. Oy Sisu-Auto Ab:n taloudellinen asema

Sisu-konsernin liikevaihto oli vuonna 1993 917,6 miljoonaa markkaa, josta emoyhtiön osuus oli 798,2 miljoonaa markkaa. Yhtiön

liikevaihdosta viennin osuus oli 32,6 prosenttia. Yhtiön käyttökate oli 11 prosenttia liikevaihdosta oltuaan vuotta aiemmin 5 prosenttia liikevaihdosta. Sisu-konsernin tilikauden tulos oli 42,8 miljoonaa markkaa ja se muodostui lähes kokonaisuudessaan emoyhtiön tuloksesta. Konsernin taseen loppusumma 31.12.1993 oli noin 946,5 miljoonaa markkaa ja vakavaraisuusaste 33,6 prosenttia.

Niin Valmet-konsernista siirretyt liiketoiminnot kuin Sisu-konsernin entiset liiketoiminnotkin ovat pääosin hyvässä operationaalisessa kunnossa ja kannattavia. Sisu-konsernin liikevaihdon arvioidaan nousevan toimialarationalisoinnin seurauksena noin 4 900 miljoonaan markkaan vuonna 1995. Kuluvana vuonna liikevaihto voinee nousta jo noin 3 500 miljoonaan markkaan. Laajentuneen yhtiön toimintaan ei sisälly tiedossa olevia erityisiä riskitejiä.

4. Oy Sisu-Auto Ab:n rahoitus- ja vakuustarve

Sisu-konsernin taseen loppusumma olisi yhtiön johdon arvion mukaan vuoden 1994 loppussa noin 3 725 miljoonaa markkaa, josta vieraan pääoman osuus olisi noin 2 800 miljoonaa markkaa. Sisu-konsernin ja Valmet-konsernin liiketoimintojen yhdistämisen seurauksena Sisu-konsernin vakavaraisuus laskenee nykyisestä 33,6 prosentista noin 21 prosenttiin, vaikka liiketoimintojen osto rahoitettiin suureksi osaksi Valmet Oy:lle ja valtiolle suunnatulla osakeannilla. Laajentuneen Oy Sisu-Auto Ab:n arvioidaan jo ensimmäisenä vuonna kykenevän näyttämään voitollisen tuloksen ja yhtiön vakavaraisuuden arvioidaan nousevan tasaisesti vuosina 1995 ja 1996. Yhdistäminen heikentää siten vain lyhyellä aikavälillä yhtiön riskinkantokykyä.

Siirtyvien liiketoimintaryhmien mukana siir-

tyivät myös niiden vieraat pääomat, kun taas vakuusmassat jäivät Valmet Oy:n haltuun. Ottaen huomioon Oy Sisu-Auto Ab:n väliaikaisesti alentuvan vakavaraisuuden sen on varauduttava nostamaan vastaavasti vakuuksiensa määrää. Vakuusvajeen johdosta yhtiö on toimintansa rahoittamiseksi joutunut väliaikaisesti turvautumaan epäedullisiin lyhytaikaisiin lainoihin. Yhtiön terveen rahoitusrakenteen varmistaminen olisi toimialarationalisoinnin loppuunviemiselle tältä osin välttämätön edellytys. Jotta yhtiön rahoitusrakenne voitaisiin vakauttaa muuntamalla lyhytaikaiset lainat pitkäaikaisemmiksi ja samalla tyydyttää lainanantajien vakuustarpeet, tulisi yhtiön saada käyttöönsä turvaavia vakuuksia valtiontakausten muodossa.

Edellä esitetyn johdosta hallitus esittää, että valtion takauksia voitaisiin vastavakuuksia vaatimatta antaa Oy Sisu-Auto Ab:n pääomamäärältään yhteensä enintään 800 miljoonan markan koti- ja ulkomaisille lainoille vuosina 1994—1995. Taattavat lainat on tarkoitus käyttää yhtiön rahoitusrakenteen oikaisemiseen.

Sen perusteella, mitä edellä on lausuttu, esitetään,

että Eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston tämän määräämillä ehdoilla vastavakuuksia vaatimatta antamaan valtion omavelkaisia takauksia vuosina 1994—1995 Oy Sisu-Auto Ab:n ottamien, pääomamäärältään yhteensä enintään 800 000 000 markkaan nousevien koti- ja ulkomaisten lainojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi siten, että kunkin muun kuin Suomen rahan määräisen lainan arvo laskeetaan takausta annettaessa sovellettavan Suomen Pankin keskkurssin mukaan.

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen